

FREDENSBORG KOMMUNE

CENTER FOR SKOLE OG DAGTILBUD

**FAGLIG DIALOGGUIDE VED
TILSYNSBESØG**

I DAGTILBUD 0-5 ÅR

Juni 2019

Observationsskema

Dagtilbud: Naturbørnehaven Troldehøj

Dato og tidspunkt: Observationsbesøg den 21. august 2019, samt anmeldt tilsyn den 22. august 2019.

Pædagogisk konsulent: Susanne Søholt

<p>Hvilke lærings-situationer, aktiviteter og leg iagttager konsulent i institutionen under tilsynet?</p>	<p>Tilsynet starter kl. 8.30.</p> <p>Hobitterne En voksen sidder på gulvet. Børnene er fordelt i de etablerede læringsrum på stuen. To voksne mere kommer til. Den ene sætter sig i et af læringsrummene, hvor en lille gruppe af børn er i færd med at lege med køkkenting. Samspil omkring maden opstår mellem den voksne og børnene.</p> <p>Den voksne som sidder på gulvet er i dialog med en af pigerne. Den voksne stiller åbne spørgsmål, som gør at pigen glædeligt fortæller om det hun er optaget af. Den voksne er lyttende og nærværende. Når de sidder med fronten mod hinanden og har øjenkontakt, responderer den voksne på barnets mimik/sindsstemning.</p> <p>Alferne Børnene sidder alene på stuen og leger med små træstykker. Kort efter kommer en voksen ind. Hun siger det er tid til at rydde op. Børnene hjælper med at komme alle træstykkerne op i kassen. Da de har ryddet op, beder den voksne børnene om at sætte sig til bordet. De voksne kordinere hurtigt opgaver. Den ene går på børnetoiletet med en lille gruppe af børn, og den anden voksen bliver på stuen. På toiletet skiftes børnene til at gå på wc hvorefter de vasker hænder og går tilbage på stuen.</p>
---	--

På stuen er den voksne i færd med at skænke mælk og fordele dette på bordene. Imens børnene finder deres pladser. Da det første hold kommer tilbage fra toilettet, bliver det næste hold sendt afsted. Da alle er færdige, kravler dagens hjælper op på en skammel som er placeret ved siden af tavlen. En af de voksne stiller sig ved siden af. Pigen ringer med klokken og siger - med guiden fra den voksne - godmorgen. Den voksne smiler og siger ligeledes godmorgen. Barnet gennemgår - med lidt hjælp fra den voksne - ugedag, dato mm. Når pigen spørger ud i plenum, rækker kammeraterne fingeren op og byder ind med forslag, når de bliver valgt. Da pigen er færdig og igen sætter sig, kaster et af de øvrige børn et glas på gulvet. En af de voksne samler glasset op og spørger hvorfor barnet kastede med glasset. Den voksne går hen til barnet. Den voksne kigger omsorgsfuldt og roligt på barnet, imens den voksne først lægger sin arm på barnets arm og herefter på kinden. Det slutter med et kram, og den voksne sætter sig bag barnet.

Elverne

Børnene sidder som på de øvrige stuer - fordelt ved tre borde - En af de voksne på stuen spørger børnene om de ved hvordan vejret er i dag. Hun siger, at de gerne må gå hen til vinduet og kigge ud, hvis de vil. Børnene går hen til vinduet og kigger ud. Den voksne siger at de gerne må sætte sig igen. Herefter er der flere der byder ind med ideer til hvordan vejret er i dag. Med lidt guiden finder den voksne og børnene frem til at det ikke regner, men at det er vådt derude. De snakker nu om hvad der vil være en god ide at have på, når de skal ud på legepladsen. De finder frem til at det skal være regnbukser og gummistøvler. Den voksne fortæller hvilke aktiviteter der i dag vil være på legepladsen, og hvilke voksne der vil varetage hvilke. Lidt efter lidt går børnene i garderoben. De voksne veksler mellem at stå op når de guider børnene i tøjet, og andre gange sidder de ned. Da der kun er et par børn tilbage i garderoben, sætter en af de voksne sig på gulvet med fronten mod et barn. De har øjenkontakt. Hurtigt opstår der samtale som bærer

præg af nærvær, interesse for barnet og det som barnet er optaget af.

Troldestuen

En lille gruppe af børn sidder sammen med en voksen, på tæppet i stuen. Den voksne læser bog for børnegruppen. De øvrige børn er i garderoben, i færd med at få tøj på. En voksen hjælper de af børnene som har behov for det med at få regnbukser og gummistøvler på.

Nu er alle på legepladsen. Et af børnene vil holde mig i hånden. Vi går rundt på legepladsen. Da barnet ser en af de voksne og en lille gruppe af børn spille fodbold, vil barnet rigtig gerne være med til det.

Jeg går hen til en anden voksen på legepladsen, som står med en lille gruppe af børn. Drengen fra fodboldbanen har mistet interessen og står nu og kigger rundt. Den voksne jeg står ved, spørger barnet, om han ikke vil være med til at finde insekter. Barnet kommer til. Sammen går de hen til de store sten ved hegnet. Den voksne siger: "Her plejer at være en masse insekter! Lad os prøve at se om vi kan finde nogle i dag". Den voksne bøjer sig over stenen, og skal til at vende den. "1 - 2 - 3" siger den voksne begejstret". Børnene er helt stille og bøjer deres krop ind over stenen, imens den voksne vender den. De ser til hvad der kommer frem af insekter. Børnene har dialog om insekterne med den voksne. Børnene skiftes til at ligge dem ned i spanden. Barnet fra tidligere er på vej væk, men den voksne vender sig mod barnet og siger: "(navn) tager du ikke lige den spand med herover, så du kan få nogle insekter ned i?" Barnet kommer hen til den voksne. Den voksne lægger armen om barnet og trækker barnet omsorgsfuldt ind til sig, og nu er barnet tilbage og igen optaget af aktiviteten. Barnet er nu med i dialogen omkring insekterne.

Ambulance-leg

To voksne og en lille gruppe af børn leger

	<p>ambulanceleg. Der er lagt en snor på græsset som danner en firkant og fungerer som ramme for legen. Børnene mister hurtigt koncentrationen i legen. Men da en af de voksne begynder at løbe lidt rundt og bruge sit kropssprog, synes børnene at blive mere interesserede og drengen som sidder på bænken ved siden af aktiviteten, hopper ned på græsset og siger: "Jeg vil også gerne være med!".</p> <p>Køkkenhave</p> <p>I køkkenhaven er to voksne i færd med at grave kartofler op med en lille gruppe af børn. Børnene graver selv med små spader. Den voksne hjælper når de skal grave det første. Den voksne hjælper barnet op på spaden og sammen rokker de fra side til side, så spaden kommer helt ned i jorden. "Det er sjovt" siger en af pigerne.</p> <p>Derudover er der børn som leger på egen hånd ved gyngen, i cafeen, i sandkassen mv. Der er såkaldte flyver-voksne som ikke er fordybet i aktivitet, men som er opmærksomme på de børn som leger på egen hånd.</p>
<p>Hvordan er det pædagogiske læringsmiljø tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger? Samt i forhold til det udvalgte fokusområde: <i>Den nærværende</i></p>	<p>Det pædagogiske læringsmiljø på Hobit-stuen er etableret med tydelige læringsrum, hvor børnene kan se hvad man kan lege, og hvilken adfærd rummet lægger op til. De voksne har organiseret sig hensigtsmæssigt i rummet, så de er fordelt mellem børnene. Der er rum for inddragelse af børnenes perspektiv og ønsker til leg og aktivitet.</p> <p>Det pædagogiske læringsmiljø på Alfe-stuen er organiseret i en genkendelig ramme, opgaverne mellem de to voksne er fordelt, og de sætter en tydelig ramme for børnene, som ved hvad der skal ske – og hvornår. Det pædagogiske læringsmiljø bærer præg af voksenstyret aktivitet under mit besøg.</p> <p><i>I relation til det udvalgte fokusområde: Den nærværende samtale og relations kompetence, anbefales det, at stuen</i></p>

samtale og
relationskompetenc
e

reflekterer over hvornår man anvender undervisningstone, og hvornår man anvender udvekslingstone – og på baggrund af hvilke overvejelser? Hvornår kan børneperspektivet inddrages? Bevidsthed omkring egen gestikulering, mimik mv. som understøttelse for den verbale kommunikation.

Det pædagogiske læringsmiljø på **Elver-stuen** er organiseret i en genkendelig ramme - Børnene kender til rytmen - Det at den voksne inddrager børnene i undersøgelsen af hvordan vejret er, og at de selv kan løbe hen til vinduet og visuelt undersøge det, gør at læringsmiljøet inddrager hensynet til børnenes deltagelsesmulighed. I garderoben er der tydelig forskel i kvaliteten af interaktionen mellem barn og voksne i forhold til, hvordan den voksne placerer sig.

I relation til det udvalgte fokusområde: Den nærværende samtale og relations kompetence, anbefales det, at det pædagogiske personale er bevidst om egen placering i garderobesituation, så man sikrer sig, at kunne aflæse og respondere på barnets mimik og kropssprog.

Det pædagogiske læringsmiljø på **Trolde-stuen** er organiseret i en genkendelig ramme - Børnene kender til rytmen – de voksne er tydeligt tilgængelige for børnene.

I relation til det udvalgte fokusområde: Den nærværende samtale og relations kompetence, anbefales det, at det pædagogiske personale er bevidst om egen placering i garderobesituation, så man sikrer sig, at kunne aflæse og respondere på barnets mimik og kropssprog.

Det pædagogiske læringsmiljø på **Legepladsen** er eksemplarisk tilrettelagt. Der er en god balance mellem voksenstyrede aktiviteter der tager afsæt i hvad der optager børnene, der er vokseninitierede lege og endelig er der rum for børnenes egne lege hvor de voksne guider og vejleder ved behov.

Opsamling i forhold til det udvalgte fokusområde:

Hvornår er der tale om samtale? Og hvornår er der tale om at man indgår i en nærværende samtale med

	<p>et barn? Og et nærværende samspil? Det der er fælles for de eksempler som er beskrevet ovenfor er, at der hvor den voksne viser omsorg gennem mimik, kropssprog og – eller berøring, er der nærværende samspil eller nærværende samtale. I de to eksempler – hvor et barn kaster et glas – og hvor barnet mister interessen for insekter, formår de voksne gennem omsorg, samspil og indlevelse at etablere kontakt der får børnene til at føle sig set og anerkendt.</p> <p>I garderoben er der en tydelig forskel i om de voksne står op og hjælper børnene i garderoben, eller om de sætter sig og vender fronten mod barnet. Der hvor de voksne er i øjenhøjde og har øjenkontakt, etablerer de voksne samspil med afsæt i hvor barnet er følelsesmæssigt og udviklingsmæssigt.</p>
<p>Hvordan oplever konsulenten atmosfæren og stemningen i institutionen generelt? (Konkrete eksempler</p>	<p>Stemningen og atmosfæren i troldehøj er god. Her summer af faglighed og aktivitet. Hvilket afspejles i observationen, som er beskrevet ovenfor.</p>

Faglig dialogguide

1. Læreplanstema: Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet *alsidig personlig udvikling*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Alsidig personlig udvikling*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

- Hvordan understøtter det pædagogiske personale, at barnet får tillid til egne potentialer?
- Hvordan guider det pædagogiske personale barnet i at håndtere svære følelser?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

- Hvordan viser det pædagogiske personale interesse og omsorg for barnet?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale de børn der ikke er deltagende i fællesskabet?
- Hvordan kan man iagttage at der er balance mellem voksen- og børneinitierede aktiviteter?

Alsidig personlig udvikling, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

- De voksne i Troldehøj arbejder løbende med at udfordrer børnene, så det pædagogiske indhold afstemmes i forhold til barnets zone for nærmeste udvikling
- Børnene i Troldehøj skal opleve at få succes på forskellige niveauer og i forskellige kontekster. Fx understøtter personalet børnene i at hjælpe hinanden i garderoben, ved frokosten mv. Pointen er, at børnene får øje for hinanden, de lærer at være en god kammerater og hvad det vil sige at indgå i et fællesskab
- De voksne anerkender børnenes behov for ind imellem at have behov for at være perifer deltager i en aktivitet – hvor det løbende afstemmes – hvornår og hvordan de voksne kan motivere og støtte barnet til at deltage
- De voksne bestræber sig på at være lydhøre og nysgerrige over for børnenes perspektiver – et opmærksomhedspunkt som løbende drøftes, for at sikre refleksion over egen praksis.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler fra dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Det vurderes at der er gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>alsidig personlig udvikling</i> .

2. Læreplanstema: Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet *Social udvikling*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Social udvikling*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

- Hvordan er det pædagogiske læringsmiljø organiseret så det pædagogiske personale er i stand til at opfange og imødekomme alle børn, når de har brug for trøst og omsorg?
- Hvordan ses at det pædagogiske personale er imødekommende og lydhør overfor børnene?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale relationen mellem børnene?
- Hvordan sikrer I, at alle børn er en del af et børnefællesskab?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

- På hvilken måde er det pædagogiske personale til rådighed og tilbyder sin hjælp når barnet er usikker, bange eller ked af det?
- Hvordan er personalets sprog og handling tilpasset barnets udtryk, og viser personalets handling overfor barnet, at barnets perspektiv er forstået?
- På hvilken måde er personalets engagement og opmærksomhed rettet mod børnene snarere end mod kollegaerne?

Social udvikling, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

- I Troldehøj bestræber personalet sig på at være imødekommende og nærværende i mødet med børn og forældre. Dialog med børnene, nysgerrighed og lydhørhed over for børnenes perspektiver er én af de ting som de voksne vægter højt – og som sikrer at personalet er til stede i nuet
- De voksne hjælper børnene med at få øje for hinanden. Det gør de ved at være bevidste om gruppesammensætninger, og inddragelse af temaer og aktiviteter som understøtter inkluderende fællesskaber
- Ved tilsynet drøftes vigtigheden af at minimere afbrydelser, så børn og voksne har gode betingelser for at fordybe sig i nærværende samspil

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
eksemplarisk praksis	Det vurderes, at der er gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>social udvikling</i> .

3. Læreplanstema: Kommunikation og sprog

Børns *kommunikation og sprog* tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og deltagerkredsen har en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *kommunikation og sprog*

Pædagogiske mål for læreplanstemaet ***Kommunikation og sprog*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

- Hvordan sætter det pædagogiske personale ord på egne handlinger og intentioner?
- På hvilken måde sætter det pædagogiske personale ord på barnets intentioner, følelser og handlinger?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale børnenes sproglige udvikling i hverdagens rutiner?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

- Hvordan giver det pædagogiske læringsmiljø alle børn, herunder også børn i udsatte positioner, erfaringer med at kommunikere med de voksne og børnene i gruppen?
- Hvilke pædagogiske overvejelser er der i forbindelse med arbejdet med sproggaven, og hvad er næste skridt?

Kommunikation og sprog, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

- Hver mandag taler børn og voksne om weekendens oplevelser ved samling på de enkelte stuer. Her er der rig mulighed for at høre om hinandens oplevelser og være i dialog om et tema. Børnene lærer at spørge ind til hinanden og lytte til den anden
- Der arbejdes fortsat systematisk med sproggaven
- De voksne inddrager løbende nye begreber i dagligdagen så de knytter an til hverdagskontekst. Pointen er, at børnenes ordforråd hele tiden udvides, og børnene får kendskab til de mange ordsprog som anvendes i den danske kultur

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at der er gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>kommunikation og sprog</i> .

4. Læreplanstema: Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Læringsmiljøet i dagtilbuddet skal give alle børn, herunder de børn, som har begrænsede erfaringer med krop, sanser og bevægelse, mulighed for at deltage i fællesskaber, aktiviteter og leg, og det pædagogiske personale skal motivere børn til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *krop, sanser og bevægelse*.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Krop, sanser og bevægelse*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og de to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

- I hvilken grad inviterer det pædagogiske læringsmiljø til forskellige udfoldelsesmuligheder?
- Hvordan understøtter det pædagogiske personale at barnet erfarer glæde ved bevægelse, kreativitet og leg, herunder også børn i udsatte positioner?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Krop, sanser og bevægelse, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

- Legepladsens fysiske rammer udfordrer børnenes grov motoriske udvikling med dens kuperede terræn
- Der igangsættes forskellige lege og aktiviteter som understøtter børnenes kropslige udvikling
- Hvert år kommer børnene på førstehjælpkursus i børnehøjde – i relation til `bedre venner`. Formålet er, at børnene får fornemmelse for egen krop og viden om hvordan man kan hjælpe sin kammerat, hvis der sker et uheld
- Ved tilsynet drøftes mulighederne for fysisk udfoldelse indenfor. Vi drøfter, at de voksne kan tydeliggøre hvor det kan foregå fx i form af et tæppe med hinkeruder eller et billede på væggen som illustrerer at der er plads til fysisk udfoldelse

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at der er gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>krop, sanser og bevægelse</i> .

5. Læreplanstema: Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Det pædagogiske personale skal via en legende tilgang introducere børn for natur, udeliv og science.

Læringsmiljøet skal tage afsæt i mulig læring og inddrage børnene som aktive medskabere af egen læring ved at stille åbne, nysgerrige spørgsmål til børnenes forståelse af sammenhænge i naturen og deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *natur, udeliv og science*.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Natur, udeliv og science*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

- Hvordan understøtter det pædagogiske personale barnets kendskab og interesse for naturen?

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

- Hvordan anvender det pædagogiske personale natur-materialer fra

Natur, udeliv og science, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

- Natur, udeliv og science er et forankret emne i Troldehøj
- Fx arbejdes der med jord fra bord, hvor børnene er med til at så i urtehaven, pleje afgrøder, høste, tilberede og spise maden
- Fx har de bygget en vindmølle og afprøvet den da det blæste, og ad den vej introduceret børnene for naturfænomener
- Derudover er insekter og vand en naturlig del af de aktiviteter som de voksne introducerer børnene for i relation til naturen og en begyndende matematisk opmærksomhed

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af praksis	
Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at der er gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>Natur, udeliv og science</i> .

6. Læreplanstema: Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet *kultur, æstetik og fællesskab*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Kultur, æstetik og fællesskab*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to brede pædagogiske mål er beskrevet nedenfor og suppleret med uddybende spørgsmål:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Hvordan præsenterer det pædagogiske personale barnet for forskellige kulturer i relation til lokalsamfundet?

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan introducerer det pædagogiske personale børnene, herunder også børn i udsatte positioner for en bred vifte af kunstarter og udtryksformer?

Kultur, æstetik og fællesskab, fortsat

Pointer fra den faglige dialog:

- De voksne inddrager aktuelle emner for børnegruppen i forhold til kultur, æstetik og fællesskab. Fx er der børn som har allergi over for mad, børn der af religiøs overbevisning ikke spiser noget mad, ligesom der er mange forskellige former for familier mv. De voksne formidler dette i børnehøjde for børnegruppen, så børnene får en positiv tilgang til forskellighed
- Ved juletid var der forældre der kom og holdt oplæg for børnene, så børnene fik indblik i forskellige måder at holde jul på
- Endelig besøger Troldehøj biblioteket hvor der ofte vises teaterstykker som knytter an til bøgerne i sprogaven. De voksne introducerer børnene for forskellige materialer, så børnene erfarer at udtrykke sig kunstnerisk på flere måder som eksempelvis gennem tegninger, maling, ved inddragelse af naturmaterialer mv.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Behov for ny/ændret praksis	
Tilpasning af	

praksis	
Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at der er gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>Kultur, æstetik og fællesskab</i> .

7. Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

- Hvordan er der arbejdet med børnemiljøet i et børneperspektiv, og med børns oplevelser af børnemiljøet? (Kom med centrale og konkrete eksempler)

Pointer fra den faglige dialog:

- De voksne er løbende i dialog med børnene om hvad de kunne tænke sig. De voksne ønsker fremadrettet at være mere nysgerrige på at inddrage børnenes perspektiver i evalueringen af hverdagen og aktiviteter
- De voksne er i øjeblikket ved at afprøve en ny café-ordning i stedet for eftermiddagsfrugt, da de voksne oplever at børnene forstyrres med de mange afbrydelser der er i løbet af dagen. Som evaluering af dette, vil de voksne se på børnenes grad af deltagelse i cafeen, deres adfærdsmønstre og endelig vil de være i dialog med børnene om deres perspektiver på den nye ordning

8. Samarbejde med forældre om børns læring

Dagtilbuddet skal have fokus på hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem.

- Hvordan bidrager I til et samarbejde med forældrene som understøtter barnets trivsel og udvikling? (Kom med konkrete eksempler)

Pointer fra den faglige dialog:

- Daglig dialog med familien
- Dialog med familien om børnenes kompetencer og styrker
- De voksne oplever at familien er interesserede i hvad der sker i børnehaven i løbet af dagen, som de fx kan mærke ved det store fremmøde der er ved forældremøder. De voksne afslutter forældremøderne med at spørge til, om forældrene er tilfredse med mødeformen, og om der er noget de ønsker anderledes eller mere viden om

9. Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Dagtilbuddet skal tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø for de ældste børn i børnehaven, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, og som dermed understøtter, at de kommende skolebørn er bedst muligt forberedt på at begynde i skole.

- Hvordan tilrettelægger I et pædagogisk læringsmiljø der skaber sammenhæng til børnehaveklassen?
- Hvordan inddrager og samarbejder I med forældre og skole/SFO om dette?

Pointer fra den faglige dialog:

- Der er et veludviklet samarbejde med skole/SFO-ordningen i Fredensborg bysamfund
- Institutionen har besøgt SFOen syv gange inden start med den kommende skolegruppe, for at sikre en god opstart og sammenhæng fra børnehave til SFO. I forbindelse med overlevering til SFOen er der fokus på hvad børnegruppen har profiteret af i børnehaven

10. Etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet

Det pædagogiske personale og ledelsen skal løbende forholde sig reflektivt til hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

- Hvad gør I for at sikre en systematisk og løbende evaluering der bidrager til udviklende feedback?
- Hvordan sikrer I, at viden fra evalueringen anvendes til at justere det pædagogiske læringsmiljø?

Pointer fra den faglige dialog:

Vi evaluerer løbende ved personalemøder og ved vores PLF grupper (personalelæringsrefleksionsgrupper). Dette sikrer systematik med afsæt i fælles refleksionsspørgsmål i forhold til udvalgte emner som fx rutiner. Der er fokus på det vi siger og det vi gør – og den eksemplariske praksis som vi tilstræber.

11. Opsamling, samlet vurdering og fremadrettet fokus

Opfølgning fra sidste tilsyn. Eksempler på hvordan der er arbejdet med det.

2018:

Det anbefales, at den børneinitierede leg i højere grad understøttes af det pædagogiske personale. Dette med erkendelsen af, at nogle børn i højere grad har brug for at blive guidet til at indgå i legekostellationer med andre børn.

Ved dette års tilsyn ses hvordan det pædagogiske personale i højere grad er organiseret i forskellige lege og aktiviteter med børnene, så de børn der har brug for det, bliver guidet og vejledt til at indgå i fællesskab med de øvrige børn.

Daglig leders fremadrettede fokus og tiltag ift. pædagogisk praksis.

Den daglige leder vil fortsat have fokus på implementeringen af den styrkede pædagogiske læreplan, samt fokus på anerkendende pædagogik.

Konsulentens samlede vurdering:

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats og der er arbejdet kvalificeret med anbefalingerne fra sidste tilsynsbesøg.

Anbefalinger til kvalificering af praksis er indskrevet i observationen.

Eksemplarisk praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for dette pejlemærke. Institutionen har arbejdet strategisk med pejlemærket. Institutionen har arbejdet med en eller flere evalueringer af institutionens arbejde inden for pejlemærket og sat konkrete mål for det videre arbejde. Indsatsen har sat tydelige spor i praksis, som lederen og medarbejderen kan redegøre for. Det kan sandsynliggøres, hvilken forskel indsatsene og praksis har gjort for børnene. Derfor skal praksis vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor. Den pædagogiske konsulent *kan* vælge at komme med en anbefaling, hvis det skønnes relevant.

Tilpasning af praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats som en del af det daglige pædagogiske arbejde, men det har endnu ikke sat tilstrækkelige og tydelige spor i praksis – det kan ikke sandsynliggøres, hvilken forskel indsatsen gør for børnene. Derfor er der behov for en tilpasning af praksis. Den pædagogiske konsulent *skal* komme med en anbefaling til, hvordan institutionen kan tilpasse praksis.

Behov for ny/ændret praksis

Det vurderes, at institutionen ikke har gjort nogen særlig indsats, eller konsulenten har observeret en uforsvarlig /uhensigtsmæssig pædagogisk praksis og er bekymret for børnenes trivsel i institutionen på baggrund heraf. Der er behov for at igangsætte en indsats til ændring af praksis. Vælges denne kategori, *skal* den pædagogiske konsulent give en anbefaling i forhold til ændret praksis inden for pejlemærket i det kommende år. Der skal særligt fokus på, at institutionen følger den anbefaling, der er givet af den pædagogiske konsulent, og der skal aftales en opfølgning.

22. august 2019

Dato og underskrift, daglig leder

Dato og underskrift, pæd. konsulent